

Apus de țrei roi în septemana: marcuri-a
vineri-a și duminică; în septemanele cu
șapte zori înse numai de două ori.

Pretului pentru monarhia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diuimetate de anu 5 " " "
anu patrariu . . . 2 " 50 " "
Pentru Romania și strainetate:
ANU . . . 30 franci;
diuimetate de anu . . . 15 "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la și prin omni
correspondenti ai nostri, la tote postele, și
de a dreptulu la Redactiune, Stationgasse
Nr. 1. unde sunt a se adresă tote câte
privescu foia. Cele nefrancaute nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuncie și alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de
știa; repetițiile se facu cu pretiu scadiutu.
Tasea erariale de 30 cr. v. a. pentru
odala, se anticipa.

Invitare la prenumeratiune pentru

„ALBINA.”

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea
trariu de anu 1876, ce se incepă cu 1.
iuliu; pretiurile și condițiunile remanendu
cele de pana acuma, precum se afla ele
semnate mai susu în fruntariu.

Inlesnirile ce suntemu plecati a face
prenumerantiloru în lipsa de medilóce, le
siramam în nrulu 63.

Essemplarie complete de la 1. iuliu
mai avemu destule.

Budapesta, in 9 aug. n. 1876.

Lovirea decisiva inca n'a urmatu pe
ampulu de resbelu serbo-turcu; eca inse ce
spunu scriile mai noue din aceste parti:

H o r v a t o v i c i cu ostea sa se
trase dinaintea Gurgusiovatiului,
și Cniasevatin, unde se lupta contra
Turcilor; elu se retrase spre sudu-vestu
la Deligradu și se postă pe redicatu-
le dintre orasielle Gurgusiovati și Ba-
gurgusiovatiulu este în flacări și la-
sa preda Turcilor!

S a i c i a r, de asemenea spre sudu-
tu, și anume către C i u p r i a, for-
țetia ce jace langa Morava, spre nordu
la Deligradu. Saiciarul inca e în flacări,
lasatu preda Turcilor!

Aceste sciri se confirma și din partea
Turcilor și din a Turcilor, numai cătu că
cându Turcii cu cei indragiti în ei bucina
aceste retrageri a Serbiloru sunt indentice
devingerea formale și decisiva a acestoru,
atunci nu numai Serbii, ci și peste totu cei
preocupati recunosc în aceste retrageri
șmite manevre serbesci. Dieu și este ce-va
lucru; căci: **antaiu**, din ambe partile bel-
ganti se recunosc, că la 3 și 4 l. c. **Horva-**
ci respinsese ataculu Turcilor, ba luă
insusi ofensivă cu succesu contra Turci-
i, er dupa ce Turcii i opusera potere ar-
ta coversitoria, elu se aperi barbatesce și
capetă succursulu cerutu dela Cernaief, i
credea de nou a respinge pe Turci, dar
Cernaief, desi eră cu armata sa numai în
propiere, la Deligradu, totusi nu tramese lui
Horvatovici ajutoriulu cerutu, și astu-feliu
armata, dupa opusetiune barbatesca, se puse
aprinse Gurgusievatiulu și derimandu-si
sciriurele de aici, ca se nu le pota folosi
Turcii, se retrase în ordinu în dereptulu Gur-
gusiovatiului, pe redicaturele dintre acest'a și
Cernaief, unde si-intari pusetiunile; er a dou'a,
mai asiă din ambele parti beligeranti se
stata, că **Lesianinu** se retrase dela Saiciar
și a se fi lasatu aici barem intro lovire cu
Turcii, ba chiar nainte de ce ar fi ajunsu
armata în apropiare de Saiciar, și apoi si **Le-**
sianu aprinse Saiciarul și si-derimă inta-
rile de aici, ca se nu le pota folosi Turcii.

Din aceste reporte, necontradise nici din
partea Turcilor, se vede deci, că prin aceste
trageri de buna sēma se pregatescu Serbii

la lovirea decisiva, dar ele nici decātu nu se
potu considera de succese mai și decisive în
favora Turcilor, eaci des Horvatovici, ce e
dreptu, se retrase ne-mai-pretendu stă facia de
Turci, totusi corpulu seu ce armata fu mai
multu unu corpu volante și prin respingerea
luiu s'a respinsu și invinsu deci simburele
și grosulu armatei serbesci; er Lesianin se re-
trase chiar fora de a dá pēptu cu Turcii la
Saiciar, ceea ce data inca nu este devingerea a
armatei serbesci de aici.

Astu feliu intrarea Turcilor în Serbia
și ocuparea prin ei a teritoriului serbescu
pan' la riulu Timocu e dreptu că este unu
avantagiu pentru Turci, dar aceste succese
sunt numai secundarie și ne-statornice, chiar
ca cum fura și succesele Serbiloru din ince-
putu pela Babina-glava, Acpalanca și Pirotu.
Succesulu adevratu și permanente lu-va con-
santi numai resultatulu unei loviri a simbu-
relui și grosulu armatelor ne-amice; asta
lovire de buna sēma are acū se urme incu-
rendu, er pan' atunci — numai dupa succesele
de pan' aci a Turcilor — noi nu ne sentimu
inca indemnati a crede în victori'a armelor
turcesci. Apoi ast'a cu atātu mai vertos, cu
cātu că armata lui **Ciolocu Antici** lupta cu
succesu în sudu-vestulu Serbiei, și **Alimpici**
inca stă bine, er Nichita cu Muntenegrinii sei
puse capetu armatei turceci din Hertiegov-
ina prin cunoscut'a bataia dela Vrbeeia și
mi-ti-și fece pe Turci cu isihlu nepotinfici
din care cauza din Constantinopole se și facu
incercări a adamani pe Nichita prin promi-
siuni, ca se se lase de aliantia cu Serbia,
ceea ce inca este o doveda că Turcii se sentu
a nu fi în stare se invinga pe aliatii. Turcofilii
dara n'au inca cauza suficiente a bucina ca-
derea Serbiloru; lucrulu de aci vainte are se
se deslege, în lovirea decisiva a armatelor
principali.

Budapesta, in 9 aug. n. 1876.

Nu se mai pôte negă, că Serbia,
este amenintata de pericululu unei catas-
trofe mari.

Noi suntemu departe de a crede
tôte cătu sciu se scrie foile inamicelup-
tei serbo-slave din Oriente, despre ne-
trebnicia armatelor serbe și mai ver-
tosu a comandantiloru acelora, despre
grelele batai ce ar fi suferitu ele și de-
spre starea desperata în carea s'ar află
ele și tier'a intrăga; nu, nu potemu se
credemu acestea; din contra tienemu că
armatele se retragu, cu onóre luptandu,
dar neriscandu-si essistinti'a facia de
fortiele turcesci indoitu de mari și essal-
tate de fanaticismu, se retragu mereu, în
ordine, cautandu bune positiuni și oca-
siuni, pentru d'a atacă și respinge inva-
siunea.

Dar pre langa tôte trebue se con-
cedemu, că Turculu, anume generalissi-
mulu **Cherim-pasia**, a sciutu desvoltă
și concentră la tîmpu și locu potrivit
multu mai multe fortie și a manevră cu
ele multu mai bine, de cătu ce se petea

asteptă, astfelu amagindu pre Cer-
naief și paralisandu-i tôte mesurele și
cautelele.

Pricepemu deci, căci logic'a aduce
cu sine, ca astfelu de esperintia se nasca
temeri și temerile se produc ne'ncre-
dere, și ne'ncrederea se sfasie și slabēscă
tocmai în momentulu candu lips'a și ne-
voia reclama din respoteri cea mai com-
pacta și resoluta actiune.

Si tocmai pentru că este data po-
sibilitatea de cadere în lupt'a grea și des-
perata a Serbiei, tare ne tememu că se
apropia pericululu celu mare, a intreveni-
rei muscale directe, dintru carea proba-
bilminte s'ar nasce conflictulu celu mare
alu poteriloru europene, conflictu predisu
de 50 de ani și mai bine de mai multi
politici illustri!

Dejă diaristic'a incepe a discute
acesta intrebare și dejă sunt voci, cari
dupa starea de adi a lucrurilor, tienu
ne-evitabile intrevenirea Muscalului, firesce
incercandu mai antai a salvă interesele
Serbiei și Montenegrului și a usură și
asecură sörtea crestiniloru din Bosnia,
Hertiegovina, Bulgaria, etc. etc. etc.
matiei, er de n'ar succede pre acest'a,
apoi tragendu sabi'a alaturiă cu Austro-
Ungaria, seu măcar și în contra acēs-
tei'a!

Si dōra tocmai în prevederea acēs-
tora, stepanirea turcesca din Constanti-
nopole, precum incredintieza unele foi ce
se tienu bine informate, dejă s'a grabitu
a-si publică modulu de procedere
facia de Serbia și de Montenegro,
indata cu armatele sale voru fi ocupath
Beligradulu.

Guvernulu turcescu declara, că cu
Milanu și cu guvernulu seu de astadinu
va pactă de feliu, ci pre Milanu și cu
tōta famili'a sa lu-va lipsi de tronul pen-
tru totu de un'a, er pre Ministrii sei ii va
dă în judecata ca amagitori ai tierii; deci
va convocă Scupcin'a și cu acest'a va
pactă, lasandu-i liberulu dreptu de a ale-
gere principe, er siesi rezervandu-si drep-
tulu de a tienē garnisōne în Belgradu,
Cragujevati și Semendria, pen-
tru d'a impedecă repetirea resbelului.
Muntenegrului din contra este plecatu
a-i face favoruri și a-i concede aronda-
rea și marirea teritoriului seu.

Precātu acesta programa ar fi ade-
verata, apoi este lucru invederatu, că
prin favorurile imbiate Muntenegrului se
tientesce la molcomirea Imperatorelui
Muscaliloru; noi insa nu potemu crede,
ca Russia se se pōta impacă cu degrada-
rea Serbiei și fora favoruri și garantie
pentru provincielle rescolate.

Ajunge că nime și nici o foia nu cutesa să pretindă, cumca în astu modu cestiunea orientale s'ar deslegă și periclele impreunate cu ea s'ar delatură!

S'a versatu multu sange și tare ne tememu că are să se verse inca multu mai multu, totusi Orientulu nu se va poté regulă și nu va încetă a nelinisci lumea, deca nu se va face dreptate poporaloru.

În mesur'a cum armatele turcesci nainta în Serbia, în Constantinopole se agerescu diferințele între Ministri. Nu se mai potu întielege, s'eu adeca suferi, pentru planurile de reforme, și *Mithad-pasi'a* se fie în periclu d'a cadé cu rusine cu totu cu propunerile sale de constituțiune. Turculu asiă se vede, că vré să remana turcu și nu se pôte familiarisă cu mintiunile și insielatiunile ciarlatanilor nostri, cari în anima și fapte sunt absolutisti, tirani, barbari, ér din budie facu pre liberalii, constitutionalii și democratii. Turculu o spune pre facia că *vîd să domnésca cu putere, s'eu să péra*. Pre *Mithad* l'au stricatu scol'a lui *Andrássy*! —

Romania la capetulu septemanei trecute ne surprinse cu o crise ministeriale; dar crisea se termină la momentu. Adeca în urm'a primirii în Camera cu mare majoritate a rezoluțiunei d'a dá în judecata pre Ministrii trecutul de cinci ani, pentru abusu de putere, calcări de constituțiune și risipa de bani publici, Ministeriulu presente carele a combaturu propunerea, ca remasu în minoritate conformu usului parlamentare și-a datu demisiunea. Acést'a a fost primita de către Domnitori și numai decátu insarcinatu dlu *Ionu Brateanu* cu compunerea noului Cabinetu. Dămu cu socotéla că domni *Monoloché Costachi*, *Coagăniceanu* și *Ferichide* voru fi refusat a mai primi porțiõe, căci antenu n'am pricepe, ce se fie fost caus'a, de locurile lor în noulu Cabinetu le cuprinsera alții.

Dlu *Ionu Brateanu*, pre câtu scimu noi, n'a ambitionatu nici o data presiidiulu, și asiă deca lu-ocupă asta data, a potutu se fie numai de nevoia. Destulu că noulu Cabinetu este compusu, sub presiidiu d-lui *I. Brateanu* și ca min. de finanție, din dnii: *Nicol. Ionescu la esterne*, *Dem. Sturza* la lucrările publice, *Statescu* la justitia; la interne, resbelu și culte remanendu Ministri de pona aci: *Vernescu*, *Slaniceanu* și *Chitiu*.

Destulu că asta data noulu Ministeriu are în sinulu seu pre celu mai mare oratore alu tierii, pre dlu *Nic. Ionescu*, despre care se credea că nici o data nu va intră în nici unu ministeriu. Am fi fericiti să se dovedesca măcar pre diumetate asiă de bunu diplomat, câtu de elocinte este. —

La situațiune.

Trebuie să dorim cu totu de adinsulu, ca resbelulu din Oriente să încete câtu mai curesc, căci altcum de va mai tiené multu, domni turci ai nostri sunt în stare în furia temerii și orbiei loru celei cumplite a-lu provocă și la noi.

N'ar crede omulu, pona unde merge tocmai astadi furia și nebun'a loru! Pretotindeniă vedu conspiratiuni și comploturi în contra domniilor loru. O foia a loru nu scie serie despre Romani fora d'a atinge de tendința pentru *Daco-Romania*. Si candu cauti că unde este aceea? apoi o afii în foile domnilor magiari demonstrata negru pre albu. Prin ce? prin solenelu respicat'a aechiaratiune a tuturor foile noastre, că *Romanii* nici o data nu voru, nu potu renunță la condițiunile de esistenza și de desvoltare nationale în acést'a patria, pre carea *Romanii* toti tocmai asiă, adeca cu asemenea dreptu o tienu de a loru, casă magiarii,

și unde tocmai asiă prelindu că li competu în asemenea mesura a cele condițiuni, precum se bucura magiarii de ele.

La acést'a aechiaratiune sincera și laiale domni turci și nostri afla criteriulu tendinței la Daco-Romania, și o spunu apoi pre facia cei de la putere prin faptele loru, cei de la diaristica, fara diferința de colóre politica, de opotriva prin colórele loru, că *Romanii* n'au nici cea mai mica causa de nemultiamire, că au dejă tôte drepturile politice, nationali, culturali, cum nu mai are undeva sub s'ore vr' unu poporu, adeca sciti, unu poporu strainu și subjugatu într'o țiera a altui poporu, și că prin ucimare „ur'a” ce se manifesta între Romani către Magiari este criminală și ea tienesce a strică ordinea de astadi și a face din acést'a patria o bucată a Daco-Romaniei!

Ba mai alalta-ieri „*Nemzeti H.*” mersé în emotiunile sale turcesci unu pasu mai de parte, ni spuse adeca, că pentru crim'a ce au comis Romani la 1848/9 tienendu cu Imperatulu în contra rescolei domnilor magiari, în locu se se pedepsesca cum au meritatu, ei au fostu coplesiti cu drepturi și favoruri, dar *acea crimă nu este data uitării*, și asiă dara se încetăm cu plansorile și pretensiunile noastre ne'ndreptate, ca să nu provocăm aceea isbanda!

Paralelu inșă cu acést'a infamia fratiesca magiara, acesti domni pre d'alta parte nu uita nici o data d'a accentuă câtu de respicatu, că pozițiunea, istoria, s'orte, interesele identice avizeza cu v'oce înalta pre Romani și pre Magiari, ca se fie frati și se tienă strinsu unii cu alții. De colosalea contradicere ce este între acést'a provocare și în're respicările și amenințările de mai susu, loru nici că li pasa, firesce, căci ei ori sunt orbiti de Ddieu și nu vedu acést'a contradicere s'eu nu voru de câtu a amagi lumea, ca se li cređa că ei sunt *drepti* non plus ultra către pop'ora, că în Ungaria libertatea și fericirea este la culme, dar afurisiti de Daco-Romanisti vr'eu s'o strice și asiă prov'oca din adinsu mesure aspre din partea comunitat'ii magiari.

Asiă au facutu politica și diaristica magiara la începutu și cu Serbi, pona candu li provocă într'adeveru ur'a și înstrainarea; acuma nu mai au trebuința de argumente faciarnice, acuma mergu oblu în contra-li. Arestara pre *Mileticiu* (desconsiderandu-i imunitatea de deputatu); arrestara mai de unadi pre Dr. *Casapinovicu*, despre cei multi meunți nici mai atingendu!

Acuma de o data ne pomenim, că în Croatia, anume în Pacratiu și în Belovaru, descoperira formale conjuratiune în contra statului și Monarchului nostru! Prim'a, scire ce ni adusera foile domnilor magiari nu cuprindea nici mai multu, nici mai puțin de câtu că duoi serbi, comercianti de profesiune, calare cutrierara stratele Pacratului strigandu: „*Să traisca Milanu Regele nostru! Diosu cu Franciscu Iosifu!*” Si acést'a stupida scornitura se credi; se fecera arestări mai multe, se arestă și directorele și unu professoare de la preparandi'a serbesca din Pacratiu; se suspinse apoi vice-comitele comitului și inca alti functionari publici, ba se dice că chiar polit'a s'eu gindamer'a de acolo s'a delaturatu ca banuita, și apoi s'a pusu în lucrare unu aparatu inquisitionale infricosiatu, carele numai de câtu se fie descoperitu lucruri și conessiuni grandiose, totu de ale *Omladinei*, ce aci se ascundea sub titlulu unei societăți s'eu reuniuni de lucratori! Si în urm'a urmelor ér foile domnilor vinu a spune, că propriamente periculu celu mare se concentra întru atât'a, că atinsii comercianti în societăți de mai multi si-ar fi permis observatiunea, cum nici croatii, nici ungurii n'ar avé de a se bucura deca în lup'a din Turcia ar învinge armele serbesci!

Va să dica, acést'a simpla observatiune, ce chiar de s'ar dovedi, nu cuprinde decátu unu adeveru pre care de o suta de ori ni-lu spusera și ni-lu spunu pre fie-care d'ua tôte

foile și tôte gurele magiare și magiarone acést'a simpla observatiune ajunse pentru d'a creia complotu infricosiatu, a despoia de libertate multime de cetățieni probabilmente cu totu nevinovati și astfelu a alarma și irita spiritele tocmai acuma, candu tôte meul'cele unei întiepte politice ar trebui îndreptate pentru liniscirea și molcomirea acelor. Era istoria din Belovar ésa dupa foile domnilor chiar redicola, adeca unu omu beatu a strigatu în bet'fa sa: „*Să traisca Milanu!*” Atât'a este totulu.

Din tôte cu cea mai adunca parere de reu trebuie să deducem că domni magiari de la putere în consciința nedreptăților politice și stepanirei loru, în temerea loru órba de isbanda și cadere, mergu oblu într'u a ni creia o situațiune dintre cele mai periculoase, mai triste și nesuferite!

Avisăm la acést'a într'u interesulu binelui publicu, și a mii'a óra spunem că avendu noi de a face cu ómeni orbiti de patima și infurati de sentiulu nedreptăților comitu, dar cu tier'a, cu puterea absoluta în mana, și asiă dara în celu mai mare gradu periculosu, detorința noastră este a fi cu atâta mai precauti, mai întiepti, deca este ca să evităm conflictele, ce curesc ni potu aduce Monarchia în d'oga Turciei! —

Budapesta, în 8 aug. n. 1876.

La capitulu despre poltroneria și netrebnicia romanilor în armatele serbiane, caus'a mereu se deslucese și desvolta cam acolo, că într'adeveru esista în armatele serbiane multa poltroneria, multu spiretu nedisciplinabile și netrebnicu, nu inșă la biștii romani, cari și acolo, casi pretotindeniă, multu sunt mai supusi superiorității de câtu ca se se póta ivi la ei astfelu de spiritu, ci tocmai la serbi. Cetim acést'a nu o data prin foile chiar ale serbilor, și aflaramu de curesc negru pre albu descoperita de corespondințe de la facia locului, chiar în „*Zastava*”. Si asiă nu ni prinde mirare că în timpulu unu unu mai vertosu de candu lucrurile mergu pedisiu pentru serbi, începura a resuflă în publicitate și sciri despre formale revolte prin mai multe corpuri de armata și anume mai adenióra la Volantarii de la Drina, despre cari se lati faim'a, că si-ar fi ucis pre toti oficiarii pentru poltroneria!

Dar cu tôte acestea, faimele despre netrebnicia romanilor nu încetă, ci ele acusi aci, acusi colia se redica de nou, ca de corona li se adauge, că spionii turcilor, căti fusera prinsu pana aci, toti sunt romani. Acést'a scornitura desiuchiata ajungendu pona în „*Hamburg. Corr.*” aci i fecera de capu! Redactiunea adeca nu pot a nu reflectă ce absurdu este, pre d'o parte a face din Romani poltroni, pre d'alta parte a-i face spioni. Spionii sunt de comun ómenii cei mai cutesatori; poltronu și spioni sunt concepte ce se contradicu; deci deca nu amendoue, apoi un'a s'eu alt'a trebuie fie mintiuna.

Ori cum, aceste infami respandiri, după o sistem în contra Romanilor, și fine pona si lui „*Ellenör*,” contrariulu de mórte alu loru, și imparu pre próste, și câtu elu nu se mai potu retiené d'a observá, că de buna s'ema prin acele faime esgerate, respanditori loru voiescu a deriva asupra Romanilor vin'a portării slabe ostirilor serbiane. Vedi asiă! . . .

Nasudu, iuliu 76.

Se dice că tenerimea este speranța viitorului, și de aici cu multa dreptate după portarea și activitatea tenerimei se conclua la viitoriu.

Si Romanimea are dreptulu să spera la unu viitoriu frumosu; tenerimea sa o îndreptatesce la asta speranția, căci mai că este vr' unu institutu la care frecentandu

neri romani mai numerosi, acesti-a să nu arete mare zelu și interesare de prosperitatea națiunii noastre în cultura și literatură. Asta se dovedește din dese reporturi ce cetim prin foile romane și din cari se vede că tenerimea noastră studiosă pretotindenea e constituită în reuniuni, ca astu felu încă de tempuriu și cu poteri unite și imprumutate să se desvolte, deprinda și pregătescă pentru viața publică, în carea deci mai cu eficacitate se pota contribui la năltirea neamului seu. O idee fericită acestu spirit de asociatiune, și aplausa de întreg'a Romanime; tocmai de aceea inse trebuie să fim cu mare luare a mente asupra acestor reuniuni și să ne interesăm din de adinsulu cu totii despre prosperarea ataror reuniuni, demascându mai cu deosebire cauzele ce ar fi calificate a subsepa și paraliza prosperarea lor.

Publiculu romanu va fi cunoscutu din reportele anilor trecuti, că și tenerimea dela gimnasiulu românesc din Naseudu a fost instituitu încă aci vr'o 6—7 ani o societate de lectură, numita „Virtus romana redi.iva.” S'a facutu ast'a la inițiativ'a dloru profesori și mai ales la indemnulu și neobosit'a staruintia a dlui profesor *Massimu Popu*. Odata instituita asta societate, ea naintă cu pasi securi la ajungerea scopulu ce-si prefipse fundatori, și cu deosebire sub întiept'a conducere a multu regretatulu directoru *Dr. I. Lazaru* (— după statute directoriulu e conducatoriulu societății, nesuccediendu-li fundatorilor a eluptă dreptulu de a-si alege liberu conducatoriulu, din sinulu corpulu profesoral —) începuse a luă acesta societate o direcțiune imbucuratoriă de desvoltare. Doveda ni-au fost ședințele publice, reprezentatiunile teatrale s. a. despre cari s'a referatu în publicitate la tempulu seu, și cari tote multumira pe deplinu pe fundatori acestui gimnasiu și li dederu ansa a se asteptă la rezultate totu mai imbucuratori.

Si astadi? cu dorere vedemu că lucrurile iau o direcțiune pedisă, ce numai la bine analizamu aci totu reulu și cauzele ce-lu produc, și dora nu vom fi siliti prin cerbici'ă altora să facem ast'a nici în viitoriu; sperăm adeva că omenii de bine vor luă a mente reulu și-lu vor sterpi încă în nascere. De aceea vom se atingemu aci numai unu casu, ce ni aretă reulu essistente și noue celoru ce după pusețiunea noastră nu potemu stă în legatura mai de aproape cu numit'a reuniune.

A fost 25 iuniu a. e. candu asta societate arangia, după datena, ședința publică, pentru a da spriginitorilor sei probe despre progresulu seu. Și cu asta ocaziune prorupse reulu la alegerea comitetulu. S'au ivitu adeva doi candidati la postul de vpresiedinte; unu candidatu a studentilor din gimnasiulu superioru, și altulu a celoru din gimnasiulu inferioru. N'a mai fost ast'a nici odata pan' acuma; studentii din gimnasiulu inferioru totu de a un'a se acomodara după combinațiunile celoru din gimnasiulu superioru, căci în fondu acesti-a sunt factorii essentiali ai societății. De ce s'a templat ast'a chiar acuma? — este anevoia de a pricepe, fiindu că candidatu gimnasiulu inferioru este în tota privinți'a inderotrulu celui alu gimnasiulu superioru, și asiă acel'a nu potu pe o cale drepta se devina candidatu a studentilor din gim. superioru; în urma inse se vediu din desvoltarea lucrurilor că combinațiunea pentru candidatu gimnasiulu inferioru se fece din capulu loculu afora de cerculu membrilor reuniunii, fiindu acelu candidatu cumutatulu dlui directoru gimnasiale și conducatoriulu naturale alu societății.

Si tocmai aci este reulu ce semnalasem, căci toti cei luminati pricepu cumca noue Romanilor de aceea ni merge astadi asiă de reu, pentru că influințele strainilor noue ne-amici ne-au dresatu de totu tare la servilismu și ne-au deprinsu a nu fi

pre aplecati întru a ni manifesta recunoștinți'a către cei mai devotați barbati ai nostri, ba prin terorizari am ajunsu a fi dispusi și chiar a nu-i sprigini pe acei-a, ci mai multu pe cei mediocri cari firescu li se facu unele orbe contra adeveratelor interese ale noastre; reflecte ori cine la tote actele noastre publice și mai ales considere alegerile de reprezentanti în svatulu țerei, și nu credu să nu recunoască asiă-i.

Apoi — si licet magna comparare parvis — tocmai asiă stă lucruru și aci. Mai antaiu dlu conducatoriulu convocă o ședința preliminară, la unu tempu candu clasa a 8-a mai întreaga nu pota participă, fiindu ocupați studentii cu maturitatea, ér din celelalte clăsi multi studenti avendu chiar atunci ora de musica, precum și fiindu ocupați cu preparari pentru esamenile publice; aci apoi se puse și esecută candidatur'a de vpresied. a cumnatulu dlui conducatoriulu.

În ședința publică, fiindu de facia toti membrii, studentii din gimnasiulu superioru pledeze pentru candidatu lor prin vorbiri seriose, obiective și bine motivate, ér pentru cumnatulu dlui directoru nu se redica nici o boce. Si totusi dlu conducatoriulu voi a privi de alesu pe cumnatu-so, dicendu că alegerea în ședința publică este o *formalitate gola*! Dar nu-i remase detoriu presiedintele reuniunii. În urma, vedindu-si cumnatulu directoriulu ne-reesirea, pe langa tôte sfertiările poteriloru, se scola și dechiara esirea sa din societate, apostrofandu de repetite ori, si fora a fi îndrumatu la ordine, cu cele mai vatamătorie epitețe pe întreaga tenerimea gimnasiale dela acestu institutu! Ast'a a produsu mare indignatiune în membrii și publiculu de facia; ea inse crescu, candu — după ce luă cuventulu presiedintele reuniunii, pentru a respinge în numele societății și alu tencrimei epitețele vatamatorii și într' adeveru nemeritate — se scola din publiculu ascultatoriulu unu dnu mare, érasu ruditu cu candidatu copiloru din gimnasiulu inferioru, și cu tota poterea slabutiulu seu graiu provocă pe dlu directoru și conducatoriulu se închidia ședința, dechiarandu totu odata că dsa va aduce acestu lucru naintea comitetulu fonduriloru scol. graniceresci, și aci se va detrage stipendiulu dela toti membrii acestei reuniuni, firesce cari au atare; ér dlu conducatoriulu și directoru la momentu și ascultă asta provocare!! Dar destulu.

Cine nu vede inse că tote acestea casu ou cu ou semena cu portările despotice a stepanirii magiare, și cene nu întielege câtu reu pôte rezultă de aci în multe-multe respecte!! Un'a inse speramu și aceea este că dora dnii profesori de aci nainte se vor interesă mai multu de asta reuniune, căci au detorintia, și nu vor lasă a tenerimea să se supusa la supliciu de a fi fortiați moralicește în convingerile și acțiunile sale, ci în viitoriu vor cercă a o scuti de influințe stricatiose și o vor ajută a-si conserva ne-atacata și ne-influințiată nedeșindint'a și libertatea convicțiunii și a acțiunii sale, chiar și candu va fi vorb'a despre rudenie de a dlui directoru și altor dni mari de pela noi. Da, n'am instituitu acestu gimnasiu și nu-lu sustienemu cu crunte sacrifice, pentru de a ni se cresce copii în servilismu, Faca bine si si-o insomne ast'a cei incredințiați cu crescerea copiloru nostri. —

Fi bunu ale redactoru publica aceste sire încă nainte de 18 aug. st. n. a. e. candu comitetulu fonduriloru si-va tiené ședințele, și după promisiunea dlui mare — ruditu candidatu caditu a copiloru din gimnasiulu inferioru — se va aduce și cestiunea membriloru cu stipendiu; desi nu ni pré veni la socotela a scote la lume atari lucruri neplacute, ci am fi doritu să se aplaneze între noi, totusi aci trebuie să facemu ast'a căci nu toti suntem membri în comitetulu fonduriloru și de aceea voiramu a atrage prin aceste sire atentiunea dloru membri, mai ales din afora de Naseudu, ca nainte de a merge în ședințele comitetulu să-si castige informațiuni despre

starea acestui lucru, ca nu cumva în ședințe să fie osanditi a stă facia numai cu informațiuni unilaterali, de buna sēma nefavorabili pentru biet'a reuniune.

Duoi graniceri.

Alu treilea tērgu internationale de cerealie în Budapesta,

se tienu ieri, luni în 7 augustu, de la 7^{1/2}, de demanēta pona la 5 ore după mediadi.

Foile locali ni spunu, că tērgulu a fost câtu de bine cercetatu de speculanti. 2800 de cercetatori s'au constatat la intrare și 79 de diferite piațe au fost reprezentate. Din strainatate mai vertosu Germania a trimisu multi óspeti; din Londra a fost 2—3; din Francia și Helvetia nici unulu.

Dintre produsele Ungariei se întielege că s'au espusu cele mai frumoșe, fruntea.

Cine va fi judecatu după produsele aci prezentate asup'r'a recoltei noastre, firesce tare a trebuitu să se însiele.

Dlu min. de agricultura b. *Simonyi L.* vedindu grău din Banatu, și anume câtu-va slabu, dar totu nu de totu slabu, să se fie espusu că este multu mai bunu, decâtu i s'a descrisu dsale! Par că n'ar ști bine, că Comitatu Temesiorii se estinde de la Muresiu pona în Dunare, în mediloculu șesulu celui proșaicu alu Banatulu, pona în dealurile și muntii Carasiulu. Dieu ar fi tristu, deca pre atātu de estinsu și atātu de feliuritu pamentu nu s'ar fi produsu unu pumpu de grău mai frumosu!

Lucru mai ciudatu a fost, că speculantiu din strainatate pon' la mediadi de felu nu voiau a se interesă de caus'a principale, de *cumperare*. De altmăintre „*P. Lloyd*” critica ageru că: *producțiii cei mari ai țerii* încă au lipsitu.

În fine după mediadi totu s'au facutu unele transacțiuni și după-ce mai antai *cumperara* morarii și unii speculanti ai nostri, și după-ce și proprietarii oferitori de marfa mai scadiura din pretiu, apoi și óspetii din Germania și Austria luara câte cava, adeva în posturi mai mice, din acestu tērgu ungurescu de grane.

Destulu că vendiările peste totu, câte se notara oficialmente au fost: în grău 80,000 de maje metriche; în *secara* 70,000, în *ordinu* care s'a aflatu forțe bunu, 50,000, în *ovesu* 85,000, și adeva 35,000 cu terminu pentru primever'a venitorie, ér 50,000 pentru aug. și sept. anulu curinte, mai vertosu pe sēm'a Germaniei nordice.

Cucurudiulu și *rapiti'a* n'au fost considerate. *Rapiti'a* s'a aflatu defectuosa; ér pretiulu *cucurudiulu* pentru venitoriu de felu nestatoribile, și asiă *cucurudiu* s'a petrecutu numai 8,000 de maje metriche, pentru maiu și iuniu 1877.

Éca și pretiurile acestor vendiări și *cumperari*:

grăulu frumosu, aici în Pesta, cu bani gat'a 10 fl, maj'a metrica; cu terminu de 3 iune 10 fl 30—35 cr; grăulu mai slabu, după calitate, de la 9 fl pon' la 10 fl;

secar'a, după calitate, dela 7 fl 90 cr, pon' la 8 fl 56 cr, maj'a metrica;

ordinulu, efectivu cu bani gat'a, de la 5 fl 50 cr, pon' la 6 fl 65 cr, maj'a metrica; *ovesulu* efectivu, pe primavéra cu bani gat'a, de la 6 fl. pon' la 6 fl 40 cr.

Cucurudiu cu 6 fl. —

Publicamu aceste pretiuri, fiindu că ele probabilmente au să servēscă de cinsura în pietiele noastre, celu pucinu pentru câtu-va tempu. —

Varietati.

* (In semnu de recunoscintia) se aduce din partea subscrisei cea mai adunca si caldura multiamita dlui invetiatoriu dela scola santului „Ilie“ din suburbiulu temisiorianu Fabricu, S. Luminosu, carele n'a crutiatu ostenele de a me instrui gratuitu unu anu intregu, incatu dupa asta instruire putui depune la loculul competente examenulu din studiile prescise pe anulu I. pentru eleve de preparandia. — *Aurelia Belentianu.*

[*] (Spre scire) se aduce celoru ce ii intereseza, ca se afla sub presa si in curendu vor est: 1. *Geografi'a Ungariei si elemente din geografi'a generale* pentru scolele poporali; — 2. *Istori'a Ungariei* pentru scolele poporali, a treia editiune augmentata cu intrebari resumatorie. Ambele acestea de *Dr. Nicolau Popu*, profesorulu la gimnasiulu romanu din Brasiovu.

* (Din Pancota in comittu Aradului.) ni se transmitu spte publicare „diferite abuzuri de putere,“ propriamente plausori pentru tractare si judecare nedrepta la Consistoriulu Aradanu, si anume din partea duoru domni asessoru-referinti, despre cari se dice ca s'ar portu facia de preotime cu neghiobia brutale, specialmente ca injurările spu cate, prin martori dovedite ale unui invetiatoriu si portarea porcesca a aceluasi invetiatoriu facia de preotu si de crestini s'au dechiaratu de fapte innocenti! Astfelu de plansori in contra Consistoriulu, pre catu ele ar ave temei, apartienu in calea apelatei la Consistoriulu Metropolitanu; deci duca-se mai antaiu acolo! —

— (Conchiamare.) De dupa §. 13 a statutelu insocirei *alumneulu romanu nationale din Temisiora* ar ave in a. c. a se tiené adunanti'a generale ordinaria in lun'a lui septemvre, inse de ndata ce in anulu acést'a prelegerile la gimnasiulu si scolele reali de aici se incepu in 1 sept. a. c. asiá prin acést'a se conchiamu *adunanti'a generale ordinaria* pe 16/28 augustu a. c. dimineti'a la 10 ore, in localitatiile mele, la carea suntu poftiti precum membrii fundatori, ordinari si binefacatori, asiá si Patronulu si seniorulu familiei protectorie. — *Temisiora*, in 25 iuliu /6 aug. 1876. *Mel. Dregheciu*, mp., pres. comit. alumneale.

* (Indreptare.) La publicarea in nrulu duplu 67 si 68 a Protocolulu despre Adunarea invetiatoriloru romani gr. or. in Temisiora din 28 iuniu v. a. c. prin cetirea gresita a testulu s'a comisu o gresiela esentiale, punendu-se sub nrulu 1 conclusulu: „*Pentru substernerea numai de catu a statutelu.*“ precandu conclusulu a fost; „*Pentru asteptare, adeva asteptarea infintiarii Consistoriulu temesianu.*“ Rogamu deci astfelu a se rectificá, pre cum si este logicu, tienendu acestu conclusulu in acestu intielesu contu pe deplinu conclusulu de aceea si di a Adunarii generali in privinti'a unui Consistoriu in Temisiora. —

Publicatiuni tacsabili.

Concursu de licitatiune minuenda.
Subscrisul comitetu parochiale prin acést'a descrie concursu de licitatiune minuenda, pentru renovarea besericei gr. or. romane d'in comun'a *Galsia*, Comit. Aradului. Specificarea: pentru acoperirea besericei cu sindila de bradu bogrita si colorata intunecatu-rosiu; acoperirea turnulu cu plevu albu, aurirea crucii dela turnu, facerea de nou a aloru trei usi mari de bradu, reperarea siolocaturiloru dela turnu; pardosirea besericei cu petra de lutu cadrata ér despartimentulu si pragurile usiloru mari cu petra de codru Milovana; varuirea d'in laintru si d'in afara de doue ori; varuirea turnulu érasu indoitu si colorarea

parcaneloru vinetu séu galbinu, in suma 1998 fl. v. a. adeca una mia noue sute nouedeci si optu floreni v. a.

Doritorii de a intreprinde acést'a lucrare suntu avisati a se presentá pre diu'a 1. Augustu st. v. 1876 in localitatea scolei gr. or. d'in locu, unde dupa efeptuirea licitatiunei se va inchiaa contractulu, care apoi se va ascerne V. cansistoriu spre aprobare.

Condiuniile de licitatiune si solvire se vor audi in faci'a loculul, dar si pana atunci se potu sci la presiedintele comitetulu parochiale Dlu *Elia Nicoliciu* p. u. Világos in Galsia.

Datu in Galsia la 21 iuliu 1876. st. v.

Pentru Comitetul parochiale locale:

Elia Nicoliciu, mp.,
presiedintele comitetulu parochiale,

Georgiu Dirlea,
notariu.

2—3

CONCURSE.

Pentru indeplinirea posturilor de 2 invetiatori la scola romana gr. or. confesionala din comun'a *Orsiova*, se deschide concursu cu terminu pana la 25 augustu a. c. st. vechiu, in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu aceste posturi suntu urmatorele:

1. Salariulu pentru unu invetiatoriu care va predá in clasa I. si a II-a pre langa limb'a romana si cea serbesca, in bani gata 400 fl. v. a.; apoi lemne de focu si cartiru naturale.

2. Pentru unu invetiatoriu, care va predá in clasa a III. si a IV. pre langa limb'a romana, cea germana si magiara, 500 fl. v. a. in bani gata; lemne de focu si cartiru liberu in natura.

Doritorii de a ocupa aceste posturi voru ave a substerne recursele lor, instruate in sensulu statutulu org. bisericescu de adreptulu *Comitetulu parochiale gr. or. in Orsiova*, pana la terminulu prescitu.

Orsiova, in augustu 1876.

Pentru Comitetul parochiale:

Nicolau Mohar'a,

presiedintele comitetulu.

1—2

Se descrie concursu pentru statiunea invetiatorésca la scola elementare romana gr. or. de nou infintiata in comun'a *Agrisiu*, inspectoratulu Agrisiulu, comit. Aradului, cu terminulu de alegere pe 22 augustu st. v. a. c.

Emolumintele suntu: in bani gata 250 fl. v. a.; 10 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scol'a; cortelu liberu cu gradina pentru legumi.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei, precum si de calificatiune; apoi estrasu de botesu si atestatu despre partarea morale de pona aci.

Recursele, pona in 21 augustu st. v. a. c. adresate comitetulu parochiale, se voru tramite inspectorelu cercuale de scole, *Nicolau Beldea*, in Siria, (Világos,) post'a ultima Világos.

Se cere dela recurrenti, ca pona la terminulu de alegere, se se presente in vre-o domineca, ori seibatore la sant'a biserica din Agrisiu, ca se-si arate desteritatea in cantările bisericesci.

Agrisiu, 22 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegiere cu mine:

Nicolau Beldea,

inspect. cerc. de scole.

1—3

Se descrie concursu pentru primirea a loru trei elevi in fundatiunea *Zsiga-iana* din Oradea-mare.

Competintii suntu avisati a produce: a) Documentu ca suntu romani gr. orientali si nascuti dela parinti romani gr. orientali. b) Testimoniu despre progresulu facutu in studie in anulu precedentu, si despre portarea morale. c) Attestatu de paupertate. d) Certificatu despre sanatatea si integritatea fisica precum si despre aceea, ca suntu vaccinati (ultuiti).

Recursurile astfelu instruite suntu a-se tramite pana la 19 augustu st. v. a. c. la *Simeonu Bic'a* protopresviteru gr. or. in Oradea-mare ca la presiedintele acestui senatu.

Oradea-mare, 30 iuliu st. v. 1876.

2—2

Senatulu fundationale.

Pe bas'a decisiulu consistorialu Aradanu din 17/29 iuniu a. c. nr. 1579/ep. se escrie prin acést'a concursu pentru sugrafirea si aurirea bisericei gr. or. rom. din *Pesacu* in Comitatulul Torontalulu, cu terminu pana in 31/5 augustu a. c. in care diua se va tiené licitatiunea minuendo, pe langa garantia reala. Domnii pictori au a produce pe lenga atestate autentice ca au studiatu la orecare academia, celu pucinu doue icone istorice de proba, si cumca au lucratu la vre-o biserica gr. or. Asemenea si domnii aurari provediuti cu recerutele documente inca au a produce probe despre auritura si marmoriri. Program'a si condiuniile mai de aproape se voru vedé in faci'a loculul.

Pesacu, in 18/30 iuliu 1876.

Din incredintiarea comitetulu parochiale, *Parteniu Angelu*, presiedintele.

2—3

Pe vacantea statiune invetiatorésca gr. or. din comun'a *Cavna*, comitatulu Aradului, cerculu inspectoratulu alu Agrigiulu, se escrie concursu cu terminu pana la 5 Augustu a. c. st. v. éra alegerea se va tiené in 6 Augustu a. c. st. v.

Emolumintele sunt: in bani gata 84 fl. v. a. 5 cubule de graú. 5 de cucurudiu, 1/2 sesiune de pamentu, 10 orgie de lemne, din cari se tractuiesce si scol'a, — 0 II. v. a. pentru scripturistica, cartiru liberu cu gradina pentru legumi, 50 cr. dela mortu mare, 20 cr. dela mortu micu.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei, de asemenea de calificatiune, si atestatu de moralitate; apoi recursele adresate comitetulu parochiale, se voru tramite inspectorulu cercuale de scole *Nicolau Beldea*, parochu gr. or. in Siria (*Világos*), post'a ultima *Világos*.

Cavna 14 iuliu v. 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegiere cu mine: *Nicolau Beldea*, inspect. cerc. de scol.

2—3

Se descrie concursu pentru vacantea parochiale incopiata cu statiunea invetiatorésca din *M. Seicu*, protopresviteratulu Beliulu. Emolumintele parochiale suntu: a) pamentu aratoriu de 14 cubule, b) Una bradie de cucurudiu dela tota casa, 90 numere, c) stolele indatinate; cele invetiatorésca: a) In bani gata 16 fl. v. a., b) 12 cubule de bucate, 1/2 graú, 1/2 cucurudiu, c) 8 orgii de lemne din cari este a se incaldi si scol'a, d) cartiru liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia suntu avisati a-si asterne petitiuniile loru la adm. protopresviterale *Iosifu Pintia*, p. u. *Hollód*, in *Gyanta* pona in diu'a de 1. august v. candu se va tiené si alegerea.

M. Seicu, la 9 iuniu v. 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegiere cu mine: *Iosifu Pintia*, adm. protopresviterale.

3—3